

Afasiforbundet i Norge
Torggaten 10
0181 Oslo

Besøksadresse:
Torggaten 10A - 2. etg.

Tlf.: 22 42 86 44
Internett: www.afasi.no
E-post: afasi@afasi.no

Rettigheter

Mange sykehus har logopeder som gir rehabiliterende undervisning til inneliggende pasienter og som viderehenviser til hjemmekommunen ved utskriving.

Mennesker med afasi har klare rettigheter til ny opplæring/behandling. I Norge har vi to ordninger for språktrening til mennesker med afasi:

Skoleverkets ordning

Skolelovgivingen hjemler rett til ny opplæring etter sykdom og skade. (Opplæringsloven § 4A-1 og § 4A-2). Loven sier at tiltak skal bygge på sakkyndig vurdering, og at det er kommunens ansvar (ved skoleverket) å sette i gang tiltak. Det er pp-tjenesten som er sakkyndig instans. Ta kontakt med pp-tjenesten eller skolekontoret i din hjemmekommune (gjærne begge deler), og vis til loven hvis det er vanskelig å få hjelp. Logopeder er utdannet for å hjelpe mennesker med språk- og talevansker. Hvis det ikke

finnes logopeder i din kommune, har du like fullt rett til ny opplæring. Kommunene har ikke anledning til å avslå ut fra mangel på fagfolk eller økonomiske forhold. Skolelovgivningen gir mulighet til mange års undervisning etter sakkyndig vurdering.

Rikstrygdeverkets ordning

Mennesker med afasi har også mulighet til å få logopedhjelp som betales gjennom Rikstrygdeverket etter legerekvisisjon. Man må da selv skaffe legerekvisisjon og gjøre avtale med logoped.

AFASIFORBUNDET I NORGE

- ★ ble stiftet 30. mai 1987
- ★ har 36 lokalforeninger
- ★ utgir Afasiposten (4 ganger årlig)
- ★ Interesseorganisasjon for mennesker med afasi og deres pårørende
- ★ fremmer forslag for å bedre situasjonen til mennersker med afasi
- ★ arrangerer kurs
- ★ driver informasjons- og utviklingsarbeid
- ★ har egen ungdomsgruppe
- ★ bistår lokalforeningene
- ★ er medlem av Funksjonshemmedes Fellesorganisasjon

LOKALFORENINGENE

- ★ arbeider med lokale tiltak
- ★ tilbyr sosiale aktiviteter
- ★ arrangerer kurs og samtalegrupper
- ★ driver besøkstjeneste
- ★ hjelper medlemmene gjennom opplysningsarbeid
- ★ hjelper medlemmene å finne frem i hjelpeapparatet

Du kan bli medlem ved å henvende deg til nærmeste lokalforening eller direkte til

AFASIFORBUNDET I NORGE

TORGGATEN 10
0181 OSLO

AFASI - språkvansker etter hjerneskade

AFASIFORBUNDET I NORGE

Afasi

er en språkforstyrrelse som følge av en sykdom eller skade i hjernen. En person som har afasi, kan ha vansker med å snakke, skrive eller lese like bra som før, eller ha vansker med å forstå og tolke det andre sier

Graden av afasi

varierer meget. Det er omfanget av skaden i hjernen som avgjør hvor stor språkforstyrrelsen blir og hvordan den arter seg

Afasi arter seg forskjellig

En del av dem som har afasi har lett for å forstå hva andre sier, men har selv vanskelig for å uttrykke seg på en naturlig måte. Selv om de vet hva de vil si, kommer hvert ord langsomt og anstrengt. Andre afasirammende snakker lett og flytende, men det er vanskelig å følge med i hva de mener. De begynner på setninger uten å fullføre dem. De finner ikke det riktige ordet, men finner kanskje ord som er i famile med de de skal bruke. Noen lager helt nye ord som ikke er til å forstå for andre.

Det er viktig å huske på at språkvansker arter seg forskjellig fra person til person

Lesing og skriving

De fleste mennesker med afasi har vansker med å lese og skrive. Noen kan gjenkjenne ord med kjent innhold selv om de ikke kan lese det høyt. For andre er det lettere å si navn på ting når man ser det skrevet. Skriving kan være vanskelig, men de fleste klarer å skrive sitt eget navn.

Andre følger av hjerneskaden

Sykdom og skade som gir afasi kan også medføre at andre funksjoner blir berørt. Det kan være lammelse av armer og ben, som oftest i høyre side, nedsatt følesans og vansker med å styre bevegelser. Krampe er ikke uvanlig. Hjerneskade kan i noen tilfeller ramme synet og gi ulike synsutfall. Mange får en periode med depresjon.

Bedring

Den første tiden etter sykdommen kan både språket og andre svekkelser bedre seg ganske meget. For noen vil bedringen skje langsommere og vanskene vedvare.

Hvordan kan vi best hjelpe

Når du snakker med mennesker som har afasi, er det viktig at han eller hun ser ansiktet ditt. Bruk korte setninger. Snakk så tydelig som mulig. Snakk naturlig uten å heve stemmen. Gjenta en beskjed eller et spørsmål når du skjønner at det ikke er forstått. La vedkommende få mulighet til å uttrykke seg. Gi deg god tid til å lytte - vis tålmodighet - det er en god hjelp. Still gjerne ja/nei spørsmål. Du må være oppmerksom på at kroppspråket kan formidle både spørsmål og svar.

Dagliglivet

Mange blir fortere trette etter en hjerneskade og trenger mer søvn og hvile. Noen får mindre kontroll over følelsene sine, og det kan gi utbrudd som gråt, sinne, latter og irritasjon uten spesiell grunn. Det er bast å snakke sammen når man er uthvilt og når det bare er to stykker sammen. Det er viktig at familie, venner og andre stimulerer språket og oppmuntrer til kommunikasjon. Det er også viktig at mennesker med afasi får møte andre i samme situasjon bl.a. i afasiforeningen. Svært mange har erfart at det går an å leve et godt liv med afasi.

AFASIFORBUNDET I NORGE - SPRÅKVANSKER ETTER HJERNESKADE

Torggaten 10
0181 Oslo

Besøksadresse:

Torggaten 10A - 2. etg.

Tlf.: 22 42 86 44

E-post: afasi@afasi.no

Internett: www.afasi.no

AFASIFORBUNDET I NORGE - SPRÅKVANSKER ETTER HJERNESKADE

Torggaten 10
0181 Oslo

Jeg melder meg inn i afasiforbundet i Norge (sett kryss):

- Hovedmedlem (kr. 250,-)
- Husstandsmedlem (kr. 100,-)
- Støttemedlem (kr. 200,-)

Navn: _____

Adresse: _____

Poststed: _____

Fødselsdato: _____ Telefon: _____